

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Obrony Narodowej

KON-

Warszawa, dnia kwietnia 2012 r.

Pan płk Jan Bereza
Komendant
2. Wojskowego Oddziału Gospodarczego
we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej skontrolowała 2. Wojskowy Oddział Gospodarczy (2. WOG) w zakresie wykonania w 2011 r. budżetu państwa w części 29 – Obrona narodowa.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie w 2011 r. budżetu państwa w części 29 – Obrona narodowa, w zakresie przydzielonym 2. WOG.

Zastrzeżenia dotyczą niepełnej skuteczności kontroli zarządczej w zakresie rachunkowości, skutkującej błędami dotyczącymi poprawności formalnej dowodów księgowych, ich ewidencji oraz dekretacji.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia i oceny cząstkowe:

1. Dochody

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez 2. WOG dochodów budżetowych. Szef Inspektoratu Wsparcia SZ określił plan dochodów budżetowych na 2011 r. dla 2. WOG w wysokości 577 tys. zł. Plan ten był o 214,1 tys. zł wyższy od kwoty dochodów ujętych przez 2. WOG (362,9 tys. zł) w projekcie swojego planu finansowego przekazanego Inspektoratowi Wsparcia SZ.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

W 2011 r. w 2. WOG zrealizowano dochody budżetowe w kwocie 416,9 tys. zł, tj. 72,3% planu. Wykonane dochody były niższe od wykonanych w 2010 r. (482,7 tys. zł) o 65,8 tys. zł, tj. o 13,6%. Większość dochodów uzyskano w § 097 - Wpływy z różnych dochodów. Wyniosły one 344 tys. zł, co stanowiło 82,5% ogólnej kwoty dochodów. Dochody uzyskane w § 097 były wyższe o 64,1 tys. zł od kwoty dochodów w tym paragrafie określonej przez 2. WOG w projekcie planu finansowego, lecz niższe (o 161 tys. zł) w porównaniu z kwotą dochodów w ww. paragrafie ustaloną dyrektywnie na 505 tys. zł przez Szefa Inspektoratu Wsparcia SZ.

Należności pozostałe do zapłaty w 2. WOG na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosły 1.299,2 tys. zł, w tym zaległości stanowiły 1.253 tys. zł (96,5%). W porównaniu do stanu na koniec 2010 r., w 2011 r. wzrosły one o 122,8 tys. zł, tj. o 10,4%, co wynikało głównie z naliczenia odsetek od należności wymagalnych. Zaległości także wzrosły w porównaniu z 2010 r. o 110 tys. zł, tj. o 9,6%.

W 2. WOG prowadzono działania mające na celu wyegzekwowanie należności wymagalnych. Według stanu na koniec 2011 r., na podstawie korzystnych wyroków sądowych, do egzekucji przez komornika sądowego skierowano 17 spraw na łączną kwotę główną 820 tys. zł (65,4% stanu należności wymagalnych). Niemniej jednak od utworzenia 2. WOG, tj. od 1 stycznia 2008 r., do końca 2011 r. odzyskano tylko 1,8% zasądzonej kwoty, tj. 14.5 tys. zł, i 12.4 tys. zł z tytułu odsetek.

W 2. WOG w 2011 r. nie dokonywano umorzeń należności z tytułu dochodów, nie dopuszczono do ich przedawnienia i nie przeznaczano uzyskanych dochodów budżetowych na wydatki ponoszone w jednostce.

2. Wydatki

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez 2. WOG wydatków budżetowych w 2011 r.

Wydatki budżetowe 2. WOG w 2011 r. wyniosły 190.490,5 tys. zł, co stanowiło 107,1% planu pierwotnego (177.853,2 tys. zł) i 100 % planu po zmianach (190.494,9 tys. zł).

Najwyższe kwoty wydatków zostały poniesione na wydatki bieżące – 177.184,7 tys. zł, co stanowiło 93% wydatków ogółem. Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 12.114,7 tys. zł, tj. 6,4% ogólnej kwoty, a na wydatki majątkowe - 1.191,0 tys. zł (0,6%).

Wydatki majątkowe przeznaczono w całości na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych w § 6060. Większość wydatków bieżących poniesiono na uposażenia i wynagrodzenia oraz pochodne od tych wydatków, przeznaczając na ich sfinansowanie w 2011 r. (w §§ 4010-4070) łącznie (według Rb-70) - 121.861 tys. zł, tj. 68,8% kwoty wydatków bieżących i 64% wydatków ogółem. Wydatki 2. WOG poniesione w 2011 r. na uposażenia i wynagrodzenia oraz pochodne od tych wydatków były niższe o 8.257 tys. zł, tj. o 6,3% od zrealizowanych na ten cel wydatków w 2010 r. Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia w 2011 r. w stosunku do 2010 r. było spowodowane zmianami etatowymi w jednostkach wojskowych będących na zaopatrzeniu 2. WOG.

Zatrudnienie w 2. WOG wyniosło w 2011 r. 2.534 osoby i było niższe od przeciętnego zatrudnienia w 2010 r. o 205 osób, natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4.007,5 zł i było wyższe

o 48,8 zł (1,2%) w porównaniu do 2010 r. (3.958,8 zł).

Stan zobowiązań 2. WOG, na dzień 31 grudnia 2011 r., według sprawozdania rocznego Rb-28, wyniósł 9.660,4 tys. zł. Zobowiązania dotyczyły głównie dodatkowego uposażenia rocznego – 6.862 tys. zł i dodatkowego wynagrodzenia rocznego – 2.332 tys. zł. Na koniec 2011 r. w 2. WOG nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

3. Rzetelność i prawidłowość ksiąg rachunkowych

Ocenę rzetelności i prawidłowości ksiąg rachunkowych sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz badania 209 dowodów i zapisów księgowych wybranych metodą monetarną². Łączna wartość operacji udokumentowanych wylosowanymi dowodami księgowymi wyniosła 14.475 tys. zł, tj. 42% łącznej wartości populacji wydatków objętej badaniem.

Na podstawie badania ksiąg rachunkowych wydane zostały opinie:

- o zgodności (poprawność formalna dowodów/zapisów księgowych): pozytywna z zastrzeżeniami,
- o wiarygodności ksiąg rachunkowych: pozytywna z zastrzeżeniami.

W zakresie oceny zgodności ksiąg rachunkowych zastrzeżenia dotyczyły: 4 przypadków braku stwierdzenia sprawdzenia dowodu pod względem merytorycznym oraz 4 przypadków braku wskazania miesiąca ujęcia dowodu w księgach, co nie spełniało wymagań art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³. Stwierdzono również błędy systematyczne polegające na: niewłaściwym sposobie dokonywania korekt i poprawek, tj. braku daty dokonania poprawki, co nie spełniało wymagań art. 22 ustawy o rachunkowości, oraz niewłaściwym opisie operacji gospodarczej, polegającym na tym, że zamiast treści ekonomicznej wskazywano kontrahenta, co nie spełniało wymagań art. 23 ww. ustawy.

W zasadach rachunkowości 2. WOG określono, że do konta 130-1 "Rachunek bieżący" - subkonto wydatków budżetowych prowadzi się ewidencję szczegółową w ramach konta 9. Przyjęty w 2. WOG sposób księgowania stanowi odstępstwo od przyjętych zasad ujętych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.⁴

W bilansie otwarcia 2011 r. błędnie ujęto kwoty należności z tytułu odsetek, które zostały ujęte na koncie wpływów z różnych dochodów zamiast na koncie pozostałych odsetek. W ramach korekty księgowania, dokonanej w czasie kontroli NIK, przeniesiono odsetki na właściwe do ewidencjonowania pozostałych odsetek konto. Wskutek powyższego błędu w bilansie otwarcia, w sprawozdaniach miesięcznych Rb-27 i rocznym, ujęto błędnie kwoty należności w §§ 097 i 092. Błędy w sprawozdaniu rocznym Rb-27 usunięte zostały w wyniku korekty dokonanej w dniu 24 lutego 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych. Roczne sprawozdania budżetowe łączne Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N i Rb-Z zostały sporządzone

² Metoda monetarna (MUS) - (Monetary Unit Sampling) – metoda doboru próby, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.).

i przekazane według zasad i w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵ oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶.

Dane wykazane w rocznych sprawozdaniach były zgodne z zapisami odpowiednich kont ewidencji księgowej 2. WOG.

Stany środków na rachunku bieżącym wykazane w rocznych sprawozdaniach Rb-23 były potwierdzone przez NBP.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania 2. WOG w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia funkcjonowania jednostek zaopatrywanych. W powyższej ocenie NIK uwzględniono, że działalność 2. WOG prowadzona była w warunkach wprowadzonych w 2011 r. zmian organizacyjnych i etatowych w stacjonarnym systemie zabezpieczenia logistycznego Sił Zbrojnych RP.

Złożone przez Pana Komendanta, w czasie kontroli NIK, wyjaśnienia wskazują m.in., że zmiany w planie przydziałów gospodarczych wpływały na wzrost zadań 2. WOG, a także na poziom zaopatrywania jednostek. Fakt niepełnej realizacji przez 2. WOG zgłaszanych na 2011 r. potrzeb w zakresie dostawy sprzętu, części samochodowych i remontu sprzętu potwierdzają wyniki kontroli przeprowadzonej przez NIK w 10. Pułku Dowodzenia (10 pdow) i 31. Batalionie Radiotechnicznym (31 brt).

Wskutek niepełnej realizacji zapotrzebowań złożonych przez:

- 31 brt, w jednostce tej występowały braki w zakresie tak podstawowego zaopatrzenia jak ogumienie, akumulatory i inne części zamienne do pojazdów. Zaopatrzenie w części zamienne do pojazdów uzupełniano w 31 brt poprzez ich demontaż z innych pojazdów. Nie zostały także zrealizowane zapotrzebowania na podzespoły i elementy radioelektroniczne do eksploatowanych przez 31 brt stacji radiolokacyjnych;
- 10 pdow, w jednostce tej występowały braki w wyposażeniu służby: uzbrojenia i elektroniki, obrony przed bronią masowego rażenia (OPBMR), łączności i informatyki. Brakowało także ogumienia i akumulatorów do pojazdów. Nie zostały zrealizowane zgłoszone przez 10 pdow zapotrzebowania na remont: 770 kpl. sprzętu uzbrojenia i elektroniki, 24 pojazdów i 13 pozycji sprzętu inżynieryjno-saperskiego i OPBMR.

Ze względu na brak możliwości zaspokojenia ww. potrzeb w oparciu o własne zasoby, 2. WOG składał wprawdzie stosowne zapotrzebowania w 4. Regionalnej Bazie Logistycznej i 5. Rejonowej Bazie Materiałowej, lecz działania te nie zapewniały uzupełnienia potrzeb 10 pdow i 31 brt.

⁵ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

⁶ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

Przedstawiając powyższe, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o zapewnienie:

- poprawy skuteczności kontroli zarządczej w zakresie prowadzenia rachunkowości;
- dalszej poprawy skuteczności windykacji należności wymagalnych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Komendanta o przedstawienie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ocen i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Komendantowi przysługuje prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Obrony Narodowej NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały.